

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۳	فصل اول: حسابداری فروش اقساطی
۳	۱-۱ مقدمه
۳	۱-۲ مبانی نظری شناسایی درآمد
۵	۱-۳ فروش اقساطی و سود تضمین شده
۸	۱-۴ روش تعهدی
۱۳	۱-۵ روش اقساطی (تدریجی)
۱۶	۱-۶ نحوه ارائه اطلاعات فروش اقساطی در صورت‌های مالی
۱۹	۱-۷ فسخ قرارداد فروش اقساطی
۲۰	۱-۸ روش بازیافت بهای تمام شده
۲۳	۱-۹ مقایسه روش‌های تعهدی، اقساطی (تدریجی) و بازیافت بهای تمام شده
۲۴	۱-۱۰ فروش اقساطی با فرض نبود سود تضمین شده
۲۷	۱-۱۱ فروش اقساطی از منظر استانداردهای حسابداری ایران
۲۷	۱-۱۲ سوال‌های چهارگزینه‌ای
۳۱	۱-۱۳ مسائل فصل اول
۳۷	فصل دوم: حسابداری اجاره‌ها
۳۷	۲-۱ مقدمه
۳۷	۲-۲ کالای ارسالی برای فروش یا برگشت
۳۸	۲-۳ حسابداری کالای ارسالی برای فروش یا برگشت
۴۱	۲-۴ اجاره به شرط تمیلیک
۴۳	۲-۵ اجاره از نگاه استاندارد حسابداری ایران
۴۳	۲-۵-۱ تعاریف
۴۵	۲-۵-۲ طبقه‌بندی اجاره‌ها
۴۶	۲-۶ حسابداری اجاره‌ها به وسیله اجاره‌کننده
۴۶	۲-۶-۱ اجاره‌های سرمایه‌ای
۵۳	۲-۶-۲ اجاره‌های عملیاتی
۵۴	۲-۷ حسابداری اجاره‌ها به وسیله اجاره‌دهنده
۵۴	۲-۷-۱ اجاره‌های سرمایه‌ای
۵۹	۲-۷-۲ اجاره‌های عملیاتی
۶۰	۲-۸ معاملات فروش و اجاره

عنوان	
صفحه	
٦٢	۲-۹ سایر انواع اجارة سرمایه‌ای
٦٣	۲-۱۰ سوال‌های چهارگزینه‌ای
٧٠	۲-۱۱ مسائل فصل دوم
٧٣	فصل سوم: حسابداری کالای امانی (حق‌العمل کاری)
٧٣	۳-۱ مقدمه
٧٤	۳-۲ حسابداری کالای امانی - ثبت ادواری
٧٩	۳-۳ حسابداری کالای امانی - ثبت دائمی
٨١	۳-۴ حسابداری کالای امانی - روش غیرمجزا
٨٣	۳-۵ دفاتر حق‌العمل کار
٨٥	۳-۶ سوال‌های چهارگزینه‌ای
٨٧	۳-۷ مسائل فصل سوم
٩١	فصل چهارم: حسابداری شعب و تسعیر ارز
٩١	۴-۱ مقدمه
٩٢	۴-۲ روش قیمت تمام شده برای شعبی که دفاتر مستقل ندارند
٩٦	۴-۳ روش قیمت تمام شده به علاوه چند درصد برای شعبی که دفاتر مستقل ندارند
۱۰۰	۴-۴ روش قیمت فروش برای شعبی که دفاتر مستقل ندارند
۱۰۴	۴-۵ ثبت تخفیفات در حساب شعب
۱۰۵	۴-۶ حسابداری شعب مستقل
۱۰۶	۴-۷ روش بهای تمام شده در شعب مستقل
۱۱۱	۴-۸ روش بهای تمام شده به علاوه چند درصد و قیمت فروش در شعب مستقل
۱۱۸	۴-۹ حسابداری شعب مستقل فاقد دفاتر قانونی
۱۱۹	۴-۱۰ رفع مغایرت حساب‌های متقابل مرکز و شعبه
۱۲۰	۴-۱۱ شعب مستقل خارجی و تسعیر ارز
۱۲۰	۴-۱۲ مفهوم تسعیر معاملات ارزی و نحوه حسابداری آن
۱۲۶	۴-۱۳ حسابداری شعب مستقل خارجی
۱۲۹	۴-۱۳-۱ روش جاری - غیرجاری
۱۲۹	۴-۱۳-۲ روش پولی - غیرپولی
۱۳۰	۴-۱۳-۳ روش موقتی
۱۳۰	۴-۱۳-۴ روش نرخ جاری
۱۳۱	۴-۱۴ تسعیر صورت‌های مالی شعب خارجی
۱۴۲	۴-۱۵ بررسی استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۲۱
۱۵۳	۴-۱۶ سوال‌های چهارگزینه‌ای
۱۵۶	۴-۱۷ مسائل فصل چهارم
۱۶۸	فصل پنجم: ترکیب تجاری
۱۶۸	۵-۱ مقدمه
۱۶۸	۵-۲ ترکیب تجاری
۱۶۹	۵-۳ دلایل ترکیب تجاری

عنوان	صفحه
۵-۴ محدودیت‌های قانونی ترکیب تجاری	۱۷۰
۵-۵ ساختار ترکیب تجاری	۱۷۰
۵-۶ انواع ترکیب با توجه به پیامدهای آن	۱۷۱
۵-۷ روش حسابداری ترکیب تجاری	۱۷۱
۵-۸ تشخیص واحد تحصیل کننده	۱۷۴
۵-۹ تعیین بهای تمام شده ترکیب	۱۷۵
۵-۱۰ تخصیص بهای تمام شده ترکیب	۱۷۶
۵-۱۱ سرفیلی	۱۷۷
۵-۱۲ استهلاک سرفیلی	۱۷۸
۵-۱۳ سرفیلی منفی	۱۷۸
۵-۱۴ افشا	۱۸۰
۵-۱۵ سوال‌های چهارگزینه‌ای	۱۸۰
۵-۱۶ مسائل فصل پنجم	۱۸۴
فصل ششم: حسابداری مشارکت‌های خاص	۱۸۷
۶-۱ مقدمه	۱۸۷
۶-۲ عملیات تحت کنترل مشترک	۱۸۸
۶-۳ دارایی‌های تحت کنترل مشترک	۱۸۸
۶-۴ واحدهای تجاری تحت کنترل مشترک	۱۸۹
۶-۴-۱ تهیه صورت‌های مالی تلفیقی به وسیله شریک خاص	۱۸۹
۶-۴-۲ عدم تهیه صورت‌های مالی تلفیقی به وسیله شریک خاص	۱۹۱
۶-۴-۳ معاملات بین مشارکت خاص و شریک خاص	۱۹۲
۶-۵ مصادیق مشارکت خاص در عقود اسلامی	۱۹۲
۶-۶ حسابداری مشارکت‌های خاص	۱۹۲
۶-۷ مشارکت‌های خاص فاقد دفاتر حسابداری جداگانه	۱۹۳
۶-۸ مشارکت‌های خاص دارای دفاتر حسابداری جداگانه	۲۰۰
۶-۹ مروری بر استاندارد حسابداری شماره ۲۳ ایران	۲۰۴
۶-۱۰ تطبیق استاندارد حسابداری شماره ۲۳ ایران با استاندارد بین‌المللی	۲۰۷
۶-۱۱ سوال‌های چهارگزینه‌ای	۲۱۱
۶-۱۲ مسائل فصل ششم	۲۱۴
فصل هفتم: گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف	۲۱۷
۷-۱ مقدمه	۲۱۷
۷-۲ استانداردهای گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف	۲۱۷
۷-۳ تعیین سود (زیان) عملیاتی هر قسمت	۲۱۸
۷-۴ تعیین قسمت‌های با اهمیت مشمول گزارشگری جداگانه	۲۲۰
۷-۴-۱ آزمون ۱۰ درصد	۲۲۱
۷-۴-۲ آزمون ۷۵ درصد	۲۲۳
۷-۴-۳ آزمون قابلیت مقایسه	۲۲۵
۷-۵ گزارش سود (زیان) بخش متوقف شده	۲۲۵

عنوان		صفحه
۷.۶ الزامات افشا		۲۲۷
۷.۷ سایر نکات قابل توجه در گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف		۲۲۹
۷.۸ بررسی استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۸		۲۲۹
۷.۹ سؤال‌های چهارگزینه‌ای		۲۳۲
۷.۱۰ مسائل فصل هفتم		۲۳۳
فصل هشتم: گزارشگری مالی میان دوره‌ای		۲۳۶
۸.۱ مقدمه		۲۳۶
۸.۲ الزامات قانونی تهیه صورت‌های مالی میان دوره‌ای		۲۳۶
۸.۳ استانداردهای گزارشگری مالی میان دوره‌ای		۲۳۷
۸.۴ تعاریف		۲۳۷
۸.۵ مبانی تهیه گزارش مالی میان دوره‌ای		۲۳۸
۸.۶ اجزاء گزارش مالی میان دوره‌ای		۲۳۸
۸.۷ گزیده یادداشت‌های توضیحی		۲۳۹
۸.۸ دوره‌های زمانی صورت‌های مالی میان دوره‌ای		۲۴۰
۸.۹ شناخت و اندازه‌گیری اعلام صورت‌های مالی میان دوره‌ای		۲۴۰
۸.۱۰ سایر نکات قابل توجه در گزارشگری مالی میان دوره‌ای		۲۴۴
۸.۱۱ بررسی استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۳۴		۲۴۵
۸.۱۲ سؤال‌های چهارگزینه‌ای		۲۴۷
۸.۱۳ مسائل فصل هشتم		۲۵۱
فصل نهم: حسابداری شرکت‌های تضامنی		۲۵۴
۹.۱ مقدمه		۲۵۴
۹.۲ تعریف شرکت		۲۵۵
۹.۳ انواع شرکت‌های تجاری		۲۵۶
۹.۴ شرکت تضامنی از منظر قانون تجارت		۲۵۹
۹.۵ حسابداری شرکت‌های تضامنی و سرفصل حساب‌های مورد استفاده		۲۶۰
۹.۶ تصفیه و انحلال		۲۶۰
۹.۶-۱ تصفیه آنی		۲۶۲
۹.۶-۲ تصفیه تدریجی		۲۶۷
۹.۶-۳ روش حداکثر توان جذب زیان		۲۷۱
۹.۷ سؤال‌های چهارگزینه‌ای		۲۷۴
۹.۸ مسائل فصل نهم		۲۷۷
پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای		۲۸۲
منابع		۲۸۴
واژه‌نامه فارسی به انگلیسی		۲۸۵
واژه‌نامه انگلیسی به فارسی		۲۸۸
نمایه		۲۹۱

پیشگفتار

آنچه پیش روست حاصل چندین ترم تجربه تدریس درس حسابداری پیشرفتة (۱) در دانشگاه‌های مختلف است که به توصیه همکلاسی‌های عزیزم، دانشجویان ادوار مختلف و به لحاظ نیاز و کمبودی که در این زمینه، خصوصاً با افزایش چشمگیر تعداد دانشجویان، احساس شد، با همکاری و همت جناب آقای دکتر محمدمهری نادری تنظیم و به زیور چاپ آراسته شده است. مطالب مورد نظر از معتبرترین متون حسابداری و کتب مرجع ذکر شده در فهرست منابع گرفته شده و از این ویژگی برجسته نیز برخوردار است که مباحثت با استانداردهای پذیرفته شده حسابداری ایران که تلخیص و در متن ارائه گردیده، مطابقت داده شده است. در عین حال استانداردهای بین‌المللی نیز با ارائه مثال‌هایی تشریح شده است. این کتاب منطبق با سیلاس درس حسابداری پیشرفتة (۱) و در نه فصل ارائه شده است.

در فصل اول پس از ارائه روش‌های مختلف حسابداری فروش اقساطی، روش حسابداری قابل قبول از دیدگاه استاندارد حسابداری ایران ارائه می‌شود. در فصل دوم، حسابداری کالای ارسالی برای فروش یا برگشت مطرح شده و از زمرة عملیات عمده این بخش اجاره به شرط تمیلیک به همراه حسابداری اجاره‌ها با تأکید بر اجاره‌های سرمایه‌ای مورد بحث قرار گرفته است. در فصل سوم و چهارم حسابداری روش‌های مختلف توزیع کالا شامل حسابداری کالای امانی (حق العمل کاری) و حسابداری شب ارائه می‌شود. در بخش مربوط به شب خارجی مباحثت مربوط به تعییر ارز نیز گنجانده شده است.

در فصل پنجم مفاهیم و مسائل مربوط به ترکیب تجاری مورد بحث قرار گرفته است و در فصل ششم حسابداری مشارکت‌های خاص مورد اشاره قرار می‌گیرد. فصل هفتم و هشتم به گزارشگری اطلاعات مالی واحد تجاری بر حسب قسمت‌های مختلف و ملاحظاتی که در تهیه گزارش‌های مالی کوتاه‌مدت و میان‌دوره‌ای باید مد نظر قرار گیرد، اختصاص یافته است و در فصل آخر حسابداری شرکت‌های تضامنی با تأکید بر تصفیه و انحلال مورد بحث قرار گرفته است. در انتهای هر فصل حسب مورد سوال‌ها و مسائل برگزیده و از جمله تست‌های کنکور کارشناسی ارشد حسابداری سال‌های مختلف آمده است. گرچه این کتاب خالی از ایراد و اشکال نیست، امید است مورد استفاده اساتید محترم و دانشجویان عزیز قرار گیرد. همچنین امیدوارم با بهره‌مندی از نقطه نظرهای اصلاحی عزیزان بتوان به غنای آن افزود.

در خاتمه ضمن تشکر ویژه از دوست و همکار عزیز جناب آقای دکتر سasan مهرانی لازم می‌دانم از مساعدت مسئولان محترم سازمان سمت در ویرایش و چاپ و انتشار این کتاب قدردانی نمایم.

^۱ دکتر غلامحسین اسدی

۱۳۹۷ مهرماه